

Pozičný dokument a pripomienky CEPTA – Slovensko a PAN-Europe k navrhovanej rámcovej smernici o trvaloudržateľnom používaní pesticídov (Framework Directive on the Sustainable Use of Pesticides - COM(2006) 373 final)

(CEPTA – Centrum pre trvaloudržateľné alternatívy & PAN – Pesticide Action Network)

Spotreba a používanie pesticídov v Európskej únii napriek opatreniam vo viacerých členských štátoch neklesá, naopak narastajú dôkazy o negatívnych dopadoch pesticídov, resp. ich rezíduí na zdravie človeka a prírodné ekosystémy. Predovšetkým v poľnohospodárstve je väčšina súčasnej rastlinnej prvovýroby postavená na intenzifikácii – zvyšovaní úrod aj s pomocou priemyselných hnojív a ochranných prostriedkov na rastliny (OPR). Popri vysokých hektárových výnosoch prináša tento spôsob hospodárenia i problémy – kontamináciu povrchových i podzemných vôd, likvidáciu necieľových organizmov v prírode, ohrozenie zdravia človeka či už priamo pri ich používaní alebo prostredníctvom ich rezíduí v potravinách. Pesticídy sa v stále rastúcej miere používajú aj v intravilánoch obcí a miest, v parkoch, záhradách, popri líniových stavbách ako železničné trate, cesty a pod., kde je riziko priameho ohrozenia zdravia ľudí zvýšené.

Európa pozná a potrebuje rozvíjať alternatívne spôsoby hospodárenia s minimalizáciou negatívnych dopadov pesticídov tak na zdravie človeka, ako aj na životné prostredie a prírodné ekosystémy. Spoločným cieľom tejto zmeny by mala byť kvalita – komplexná kvalita produkcie i produktov, v tomto prípade predovšetkým v poľnohospodárstve.

EÚ pripravuje legislatívne opatrenia, ktoré by mali harmonizovať používanie pesticídov v členských krajinách, minimalizovať riziko spojené s ich používaním, aktualizovať ich autorizáciu... je zároveň veľkou príležitosťou minimalizovať negatívne dopady pesticídov na človeka, ŽP a prírodné ekosystémy pri podpore nových integrovaných resp. ekologických prístupov. Pripomienky CEPTA a PAN-Europe sú postavené na aktuálnych poznatkoch vedy a praxe snažia sa podporovať princípy trvaloudržateľného poľnohospodárstva, rozvoja vidieka a produkcie zdravých potravín.

V pripomienkach k navrhovanej smernici o trvaloudržateľnom používaní pesticídov (Framework Directive on the Sustainable Use of Pesticides - COM(2006) 373 final) presadzujeme predovšetkým navrhované priority:

1. Zavedenie princípu predbežnej opatrnosti a využitia všetkých poznatkov vedy pri autorizácii a používaní pesticídov
2. Vypracovanie národných „Status-quo“ správ (Background reports), definujúcich aktuálny stav v používaní pesticídov, monitoringu, vedy a výskumu, vzdelávania a poradenstva v členských krajinách
3. Definovanie a sledovanie jasných a časovo viazaných cieľov a indikátorov pre používanie pesticídov v národných Akčných plánoch ako aj v akčnom pláne pre EÚ
4. Definovanie a široká podpora cieľov pre rozširovanie ekologického poľnohospodárstva, predovšetkým na ornej pôde, v pestovaní zeleniny, v sadoch a viniciach
5. Vypracovanie, zavedenie a aktualizácia (na plodiny) špecifických štandardov integrovanej produkcie (IP), ktorá by mala byť minimálnym štandardom pre hospodárenie v krajinách EÚ. Rovnakú kvalitu produktov a produkcie požadovať u všetkých dovážaných produktov.
6. Zákaz leteckej aplikácie pesticídov, ochrana ľudského zdravia a životného prostredia
7. Zavedenie efektívneho monitorovacieho systému používania pesticídov, rezíduí pesticídov v potravinách a vode. Oznamovacia povinnosť užívateľov pesticídov.

8. Financovanie komplexného servisu pre používanie pesticídov – poradenstvo, vzdelávanie, informačný systém, monitoring veda a výskum z príjmov predaja pesticídov, princíp samofinancovania cez poplatok, daň atď.
9. Účasť zainteresovanej verejnosti pri príprave, implementácii a monitoringu Status-quo správy a národných Akčných plánov
10. Vypracovanie podporných dokumentov obsahujúcich minimálne požiadavky pre Status-quo správ (Background reports), národných Akčných plánov a (na plodiny) špecifických štandardov pre Integrovanú produkciu (IP) a Integrovanú kontrolu škodcov (Integrated Pest Management).

Sme presvedčení že priority, ktoré presadzujeme i v našich pripomienkach sú pre udržateľné používanie pesticídov v Európe nevyhnutné. Produkcia komplexnej kvality, potrebuje širokú podporu spoločnej európskej legislatívy i v oblasti používania pesticídov resp. OPR, podporu vedy, výskumu a informačných systémov. Takáto politika bude dlhodobo rozvíjať a chrániť na kvalitu orientované hospodárstvo, zdravie obyvateľov, životné prostredie a prírodné ekosystémy štátov Európskej Únie.

Rámcová smernica o trvaloudržateľnom používaní pesticídov (Framework Directive on the Sustainable Use of Pesticides - COM(2006) 373 final) môže zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší vývoj používania pesticídov v EÚ. Veríme že i Vy v rámci svojich možností prispejete k pozitívnemu vývoju v tejto oblasti, ktorá sa priamo dotýka každého z nás.

Viac informácií nájdete na stránke Centra pre trvaloudržateľné alternatívy - oz CEPTA:

www.cepta.sk, kontakt – Daniel Lešínský: lesinsky@changenet.sk

a na stránke

PAN – Europe (v angličtine): http://www.pan-europe.info/PURE/pure_campaign.shtm, kontakt – Sofia Pariente: sofia-paneurope@pan-uk.org